

BÜLTEN

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ ÜYE VE DESTEKÇİLERİ İÇİN
2013/3

HAKAN YAMAN'A NE OLDU?

5

“Eleştiri suç mu?”

Radikal gazetesi muhabiri İsmail Saymaz 25-26 Eylül'de Uluslararası Af Örgütü Almanya Şubesi tarafından düzenlenen “Eleştiri Suç Mu?” başlıklı panellere katıldı.

8

Gezi Parkı eylemlerinde ne oldu?

Uluslararası Af Örgütü olarak 02 Ekim'de Gezi Parkı eylemleri ile ilgili bir rapor yayımladık. Ölüler, gözünü kaybedenler, komaya girenler, yaralananlar, işkence ve kötü muameleyle maruz kalanlar, gayri resmi ve resmi bir şekilde gözaltına alınanlar, cinsel tacize uğrayanlar, barışçıl toplanma ve ifade özgürlüğü hakları ihlal edilenler...

9

Ethem Sarısülük duruşması:

Yeni bir Cezasızlık vakası olmasın, Cezasızlık son bulsun!

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Kampanya ve Savunuculuk Direktörü Ruhat Sena Akşener dava gözlem kapsamında izlediği Ethem Sarısülük davasını yazdı

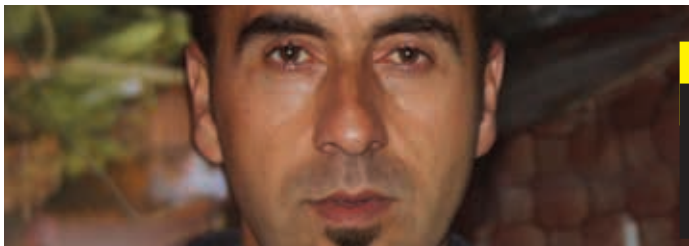

11

Arap Baharı'ndan iki yıl sonra:

Gençler hala değişimin ön saflarında

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Aktivistisi Eylül Gür Fas'taki toplantıyı yazdı

14-16

Uluslararası Af Örgütü Küresel Kampanyası - Mektup Yazma Maratonu 2013

Uluslararası Af Örgütü'nün en büyük küresel kampanyası olan Mektup Yazma Maratonu'nun bu seneki vakalarından biri Gezi Parkı eylemleri sırasında polis tarafından dövülen ve ateşe atılarak ölüme terk edilen Hakan Yaman.

Dergi Adı: Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi İktisadi İşletmesi Bülteni

İmtiyaz Sahibinin Adı: Murat Çekiç

Sorumlu Yazı İşleri Müdürünün Adı: Erdal Demirdağ

Kapak Fotoğrafı: © Amnesty International

Grafik Tasarım/Uygulama: Altuğ Çavuşoğlu

Yönetim Yeri, Adresi: Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi İktisadi İşletmesi Hamalbaşı Cad. No: 22

Dükkan 2 D2-D3-D4 Beyoğlu/İstanbul

Basım Yapanın Adı ve Adresi: Ümit Bozkurt, Ümit Matbaacılık San. Ve Tic. Ltd. Şti.,

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi Z-A / 6-10 Topkapı / İstanbul Tel: 0212 565 42 69

Basım Tarihi: Aralık 2013

Yayın Türü: Yerel süreli yayın, 4 ayda bir yayımlanır

İşinizden çıkıp eve gitmek ne kadar tehlikeli olabilir bir düşünün. Yolda başınıza ne gelebilir? Eminim ki, aklınıza gelenlerin arasında Hakan Yaman'ın başına gelenler kesinlikle yoktur. Minibüs şoförlüğü yapan Hakan Yaman Uluslararası Af Örgütü'ne, 2 Haziran günü akşam mesaisini bitirmiş evine giderken neler yaşadığını anlattı. Onun sözlerine kulak verelim:

“Birkaç yüz metre ötede çevik kuvvet polisini gördüm. İlk başta tazyikli su sıktılar. Sonra karnıma bir biber gazı kapsülü geldi ama yere düşmedim. Yaklaşık beş polis gelip bana vurmaya başladı. Bir tanesi gözüme bir şey sokup gözümü çıkardı. O sırada yerde hareket etmeden yatıyordum. Bir tanesinin ‘Bu gitti, tamamen bitirelim’ dediğini duydum. Beni 10-20 metre kadar sürükleyerek bir ateşe attılar. Sonra gittiler. Ateşten sürüklenerek çıktım. Daha sonra hastaneye kaldırıldım.”

Adli tıp raporuna göre Hakan Yaman başından ve yüzünden ciddi şekilde yaralandı. Burnu, elmacık kemiği ve çenesi kırıldı. Bir gözünü tamamen kaybetti ve diğer gözünde yüzde 80 görüş kaybı oluştu? Kafatasından çenesine kadar bir kırık ve ateşe atıldığı için sırtında ikinci derece yanık vardı. Saldırı sırasında bilincini kaybetti. Bir görgü tanığı saldırıyı cep telefonu ile kaydetti. Videoda iki çevik kuvvet polisi TOMA'nın yakınında, dört polis de bir kişiyi ateşe sürüklerken görülüyor.

Uluslararası Af Örgütü'nün Ekim ayında yayımladığı “Gezi Parkı Eylemleri: Türkiye’de toplanma özgürlüğü hakkı şiddet kullanılarak engelleniyor” başlıklı raporunda Hakan Yaman'ın başına gelenler anlatılıyor. Raporu polis tarafından gözü çıkarılan eylemciler, sokak ortasında şiddete uğrayan gazeteciler, göstericilerin haklarını savunmak için bir araya gelen ve kurulan adliyede darp edilen avukatlar ve çok sayıda başka kişinin yaşadığı zorbalık gözler önüne seriliyor. Bu rapor, hiç yaşanmaması gereken bir zulüm dalgasının Türkiye’de sokakları silip süpürdüğünü ve bunun bir daha yaşanmaması için acilen yasa ve uygulama düzeyinde önlemler alınmasının gerekliliğini ortaya koyuyor.

Bu önlemlerin alınmaması halinde yaşanan bu korkunç ve zalimane polis şiddetinin tekrar etmesi işten bile değil. Türkiye’de insan hakları temelli bir polislik anlayışının hemen hayata geçmemesi halinde bütün insan haklarının ciddi anlamda tehdit altında olacağını biliyoruz. Öyle ki, Gezi Parkı eylemleri sırasında polis şiddeti barışçıl gösteri ve toplanma hakkını hedef alıyordu.

Barışçıl gösteri ve toplanma hakkı, ifade özgürlüğünün en önemli bileşenlerinden biri. Ne yazık ki, Rusya’dan Bahreyn’e, Tayland’dan Türkiye’ye, Mısır’dan Brezilya’ya derin insan hakları sorunlarını ya da toplumsal taleplerini dile getirmek isteyenlerin bu haklarını kullanması şiddet kullanılarak engelleniyor. Bu nedenle, birçok devletin uluslararası insan hakları sözleşmeleri ışığında yasalarında değişiklikler yapması, uygulayıcıları sürekli olarak eğitmesi ve orantısız güç kullananları adil bir şekilde yargılması gerekiyor.

Haklarımız, daha iyi hayat sürebilmemiz için var. Daha mutlu, huzurlu, güvenli bir yaşamın yolu insan haklarından geçiyor. Bunu sağlamak devletlerin görevleri. Bu sorumluluklarını hatırlatmak da bizlerin görevi!

Murat Çekiç, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Direktörü

TÜRKİYE MASASI AÇIKLAMALARI

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

TÜRKİYE, GEZİ PARKI EYLEMLERİNDE AĞIR HAK İHLALLERİ GERÇEKLEŞTİRMEKLE SUÇLANIYOR 02 EKİM 2013

Uluslararası Af Örgütü bu yaz Gezi Parkı eylemlerini bastırma girişimleri sırasında hükümetin geniş çaplı ve ağır insan hakları ihlalleri gerçekleştirdiğini dile getirdi.

Bugün açıklanan “Gezi Parkı Eylemleri: Türkiye’de toplanma özgürlüğü hakkı şiddet kullanılarak engelleniyor” adlı raporda Uluslararası Af Örgütü eylemler sırasında polisin aşırı güç kullandığı vakalar arasında en dikkat çekici olanlarını, bu hak ihlallerini adalet önüne çıkarma konusundaki başarısızlığı ve eylemlere katılanların daha sonra maruz kaldığı kovuşturma ve tacizi belgeliyor.

Rapor,

- eylemcilerin ve diğerlerinin bir ölüme ve sayısız yaralanmaya yol açacak şekilde nasıl dövüldüğünü;
- polisin çoğu zaman plastik mermileri doğrudan eylemcilerin kafasına ve vücutlarının üst kısmına doğru attığını;
- biber gazı kapsüllerinin rutin olarak doğrudan eylemcilere, oradan geçenlere ve bazen de evlerden içeri atılmasının yüzlerce kişinin yaralanmasına ve tanıklara göre en az bir kişinin ölümüne yol açtığını;
- tazyikli su tanklarına kimyasal maddelerin eklenmesini;
- kadın eylemcilerin kolluk kuvvetleri tarafından sözlü ve fiziksel cinsel tacize maruz kalmasını;
- gerçek mühimmat kullanılarak bir protestocunun öldürülmesini belgeliyor.

Açıklamanın tamamı için:

<http://www.amnesty.org.tr/ai/node/2170>

ANKARA'DAKİ PROTESTOLARDA GÖSTERİCİ ÖĞRENCİLERE YÖNELİK AŞIRI GÜÇ KULLANIMINI DURDURUN

31 EKİM 2013

Uluslararası Af Örgütü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) kampüsünde yapılacak yol inşaatını protesto etmek isteyen öğrencilere karşı polisin tekrar eden bir şekilde aşırı güç kullanmasının ardından, yetkililere Ankara’da barışçıl gösterilerin engellenmeden devam etmesine izin verme çağrısında bulundu. 18, 21 ve 26 Ekim 2013’te polis yol inşaatının parçası olarak 3.000 ağacın kesilmesini protesto ettiğini söyleyen öğrencilere, akademisyenlere ve yerel sakinlere karşı aşırı güç kullandı. Çevik kuvvet barışçıl göstericilere karşı göz yaşartıcı gaz, ses bombası ve plastik mermi ile müdahale etti.

Açıklamanın tamamı için:

<http://www.amnesty.org.tr/ai/node/2288>

YARGITAY, ENGİN ÇEBER DAVASINDA TARİHİ İŞKENCE KARARINI ONAYLADI

13 KASIM 2013

11 Kasım’da Yargıtay, 2008’de Engin Çeber’in gözaltında ölümü ile ilgili 11 kamu görevlisinin mahkumiyet kararını onayladı. Bir cezaevi müdürü ve iki infaz koruma memuru işkence sonucu Engin Çeber’in ölümüne sebebiyet vermekten müebbet hapis cezası aldı. İşkence suçuna cezasızlığın kaide olduğu Türkiye’de ilk kez böyle bir karar veriliyor.

Yargıtay tarafından oldukça sıra dışı sebeplerle onaylanmayan bir önceki kararın ardından yerel mahkemede yeniden görülen dava Ekim 2012’de sonuçlanmıştı.

Açıklamanın tamamı için:

<http://www.amnesty.org.tr/ai/node/2296>

“Eleştiri Suç Mu?”

Radikal gazetesi muhabiri İsmail Saymaz 25-26 Eylül’de Uluslararası Af Örgütü Almanya Şubesi tarafından düzenlenen “Eleştiri Suç Mu?” başlıklı panellere katıldı.

İlki Almanya’nın Berlin kentinde ikincisi Hamburg’da yapılan panellerde Türkiye’de Gezi Parkı eylemleri sonrası ifade özgürlüğünün ve basın özgürlüğünün durumu konuşuldu.

Panellere hem Uluslararası Af Örgütü Almanya şubesi gönüllüleri hem de kamuoyu ve basından çok büyük ilgi vardı.

Her iki panelde de konuşan Saymaz bir basın çalışanı olarak, Türkiye’de karşı karşıya kaldığı ve gözlemlediği ihlallerden ve ifade özgürlüğünün önündeki engellerden örnekler verdi.

Saymaz ayrıca genel olarak Türkiye’nin ifade özgürlüğü ihlallerinin hak haberciliği üzerine etkilerini anlattı.

İsmail Saymaz’a Almanya’da yaşayan Türkiyeliler de büyük ilgi gösterdi ve sorularıyla toplantılara katkı sundu.

“Eleştiri Suç Mu?” panellerine Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Kampanyalar ve Savunuculuk Direktörü Ruhat Sena Akşener ve Almanya Şubesi Direktörü Selmin Çalışkan da katıldı.

SURİYE'DEKİ ASKERİ HAREKÂT ADALETİ SAĞLAYAMAZ

31 AĞUSTOS 2013

Uluslararası Af Örgütü ABD Direktör Yardımcısı Frank Jannuzi (Washington, D.C.), ABD Başkanı Barack Obama'nın kimyasal silah kullanıldığı iddialarına karşılık olarak Suriye'ye askeri harekât düzenlemeye yönelik kongre onayı arama niyetinde olduğu açıklamasının ardından şu açıklamayı yayımladı: "Uluslararası Af Örgütü, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne durumun Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne sevk edilmesi, Suriye hükümetine silah ambargosu uygulanması ve uluslararası gözlemcileri insan hakları ihlallerini araştırma ve raporlama konusunda görevlendirmesi konusundaki çağrısını yenilemektedir."

Açıklamanın tamamı için:

<http://www.amnesty.org.tr/ai/node/2256>

SURİYE'DE MÜLTECİLERİN SAYISI İKİ MİLYONU AŞTI

3 EYLÜL 2013

Birleşmiş Milletlere göre Suriyeli mültecilerin sayısı iki milyonu aştı. Bu rakam tek başına son altı ay içinde iki katına çıktı. Komşu ülkelere doğru olan ve artıştığı bu mülteci akışı, umutsuz bir insani krize yol açtı. Uluslararası Af Örgütü Küresel Tematik Sorunlar Direktör Yardımcısı Sherif El-Sayed-Ali, "Komşu ülkelere doğru olan mülteci akışındaki artış, umutsuz bir insani krize yol açtı. Yakın tarihteki en ağır zorla yerinden etme krizi bağlamında, uluslararası toplumun kararlılıkla Suriyeli mültecilerin sorumluluğunu paylaşması son derece önemlidir. Komşu ülkelere yönelik insani yardımın önemli ölçüde artırılması gerekmektedir. Komşu ülkeler de çatışmadan kaçan herkese sınırlarını tamamen açık tutmalıdır" diye konuştu.

Açıklamanın tamamı için:

<http://www.amnesty.org.tr/ai/node/2258>

SURİYE'DEKİ KİMYASAL SİLAH ANLAŞMASI 'OLUMLU'

ANCAK DAHA FAZLA ADIM ATILMALI

14 EYLÜL 2013

Uluslararası Af Örgütü bugün açıklanan ve Suriye'nin kimyasal silahlarının uluslararası kontrole tabi tutulup yok edilmesinin yolunu açan adımları memnuniyetle karşılamaktadır. Bu adımlar Suriye hükümetinin bu hafta başında Kimyasal Silahlar Sözleşmesi'ne taraf olacağını açıklamasının ardından atıldı.

Açıklamanın tamamı için:

<http://www.amnesty.org.tr/ai/node/2267>

BM'İNİN 21 AĞUSTOS 2013'TE ŞAM'IN GUTA BÖLGESİNDE

KİMYASAL SİLAH KULLANIMI İDDİASI İLE İLGİLİ RAPORU

17 EYLÜL 2013

Suriye'nin başkenti Şam'ın eteklerinde 21 Ağustos'taki saldırıyı soruşturmakla görevli Birleşmiş Milletler Kimyasal Silah Kullanımı İddialarını Soruşturma ekibi Pazartesi sunduğu raporda, geniş ölçekte kimyasal silah kullanıldığına dair ikna edici kanıtlar bulunduğunu bildirdi. Uluslararası Af Örgütü kimyasal silah kullanımını mümkün olan en güçlü şekilde kınamaktadır. Kimyasal silahlar uluslararası düzeyde yasaklanmıştır ve kullanılmaları savaş suçu niteliğindedir.

Açıklamanın tamamı için:

<http://www.amnesty.org.tr/ai/node/2271>

DÜNYA LİDERLERİNİN DESTEK MESAJLARI

SURİYELİ MÜLTECİLERE YARDIMCI OLMUYOR

25 EYLÜL 2013

Sherif Elsayed-Ali, Uluslararası Af Örgütü Küresel Tematik Sorunlar Direktör Yardımcısı

Suriye'den gelen bitmek bilmeyen üzücü haberleri izlerken nasıl yardım edeceğimizi şaşırılmış gibi hissediyoruz. Gerçek şu ki, çatışmaların yükünü taşıyan milyonlarca insana yardım etmek için daha fazlası yapılabilir; tek eksik, bunu yapacak siyasi iradedir. Ülkeler, çatışmalar nedeniyle yerlerinden edilen insanların acısını azaltmak için somut önlemler almalıdır. 4.25 milyondan fazla insan Suriye içinde yer değiştirdi ve iki milyon kişi de iltica etti, bu sayı toplam nüfusun yaklaşık üçte birini oluşturuyor. Onlara yardım etmek için siyasi bir çekince söz konusu değil; Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde aksi yönde bir tartışma olmadı, Rusya ve ABD arasında da anlaşmazlık yok. Öyleyse neden bir şey yapılmıyor?

Açıklamanın tamamı için:

<http://www.amnesty.org.tr/ai/node/2278>

MISIR, SURİYE'DEN GELEN MÜLTECİLERİN İÇLER ACISI

BİR ŞEKİLDE ALIKONULMA VE SINIR DIŞI EDİLMESİNE

SON VER

17 EKİM 2013

Mısır yasa dışı bir şekilde yüzlerce Suriyeli ve Filistinli mülteciyi alıkoyuyor. Aralarında bir yaşında olanlar kadar küçüklerin de bulunduğu çocuklar haftalarca alıkonuluyor. Yüzlercesi aralarında Suriye'nin de olduğu, bölgedeki ülkelere zorla sınır dışı ediliyor. Zorla sınır dışı edilmeler yüzünden de aileler birbirinden ayrılıyor. Uluslararası Af Örgütü, Mısır yetkililerinin Suriye'deki silahlı çatışmadan kaçan yüzlerce mültecinin zorla geri gönderilmesi ve yasa dışı bir şekilde alıkonulması ile ilgili dehşet verici politikasına son vermesi gerektiğini dile getirdi. Son haftalarda Kuzey Afrika'dan Akdeniz'i geçmeye çalışan sığınmacı ve mültecilerin ölümlerinin ardından Uluslararası Af Örgütü bugün kısa bir rapor yayımladı. "Burada daha fazla yaşayamayız": Mısır'da Suriye'den gelen mülteciler" adlı rapor, Mısır'ın Suriye'den gelen mültecilere yönelik sert tutumunun trajik sonuçlarına dikkat çekiyor.

Açıklamanın tamamı için:

<http://www.amnesty.org.tr/ai/node/2284>

ÜRDÜN'ÜN SURİYE'DEN GELEN MÜLTECİLERE KISITLAMA

UYGULAMASI EV SAHİBİ ÜLKELERDE GERGİNLİK YARATTI

31 EKİM 2013

Uluslararası Af Örgütü, Suriye'deki silahlı çatışmadan kaçan mültecilere sınır kısıtlamaları uygulayan Ürdün'ün bu uygulamaya son vermesi için uluslararası yardıma ihtiyaç duyulduğunu dile getirdi. Uluslararası Af Örgütü'nün bugün yayımladığı yeni bir rapora göre, Ürdün ve diğer komşu ülkelere kaçan yüzlerce kişi sınırdan çevriliyor. "Artan kısıtlamalar, zor koşullar: Suriye'den Ürdün'e kaçanların zor durumu" adlı rapor, diğer ülkelerin yanı sıra Suriye'deki çatışmadan Ürdün'e kaçmaya çalışanların karşılaştığı artan zorluklara dikkat çekiyor. Birçokları zorla Suriye'ye sınır dışı edildi. Çoğu vakada kalmalarına izin verilenler, en temel hizmetlere erişimde sıkıntı yaşıyor.

Açıklamanın tamamı için:

<http://www.amnesty.org.tr/ai/node/2287>

MISIR'DA MURSI MAHKEMEYE ÇIKARILMALI VE

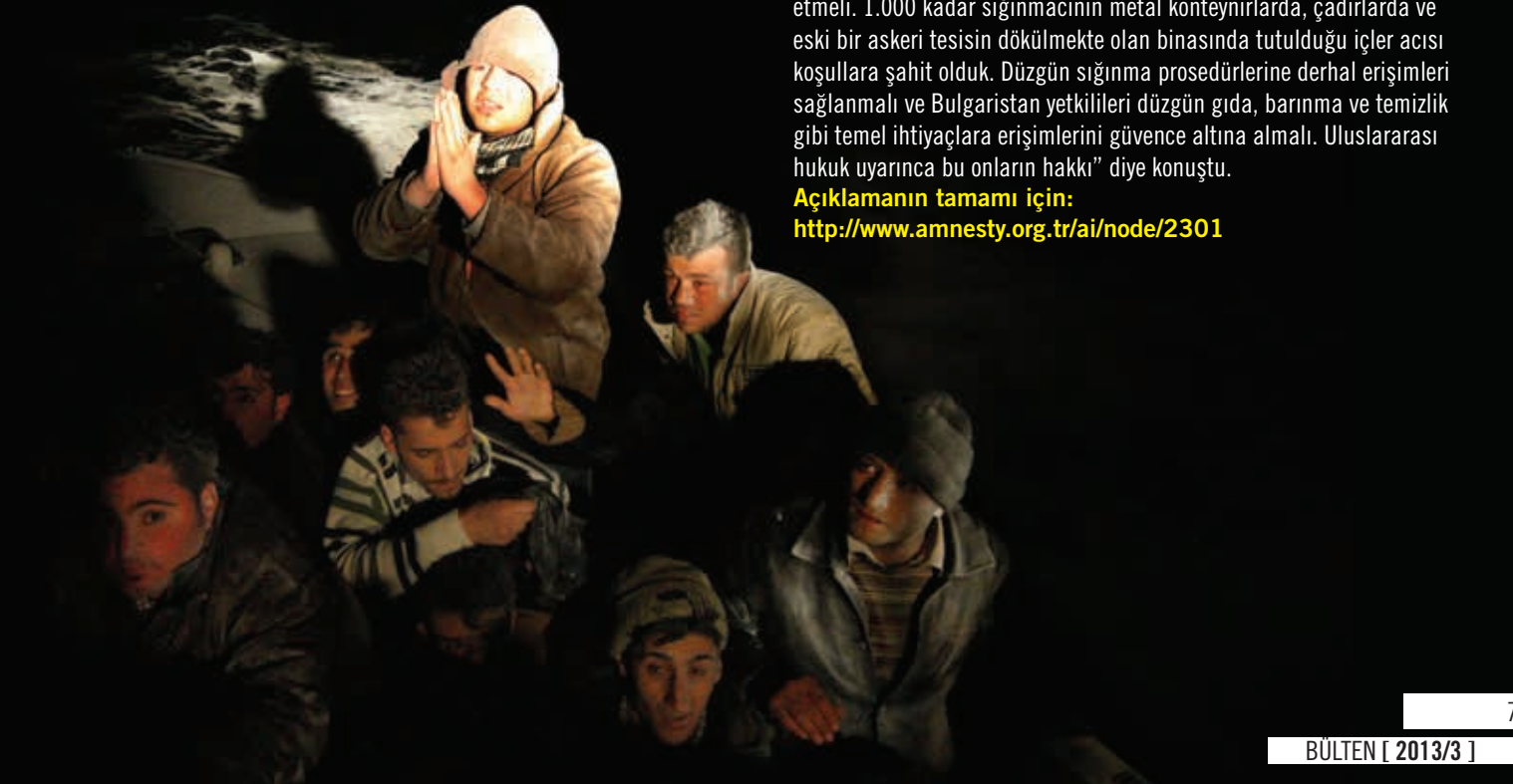
AVUKATA ERİŞİMİ SAĞLANMALIDIR

3 KASIM 2013

Uluslararası Af Örgütü, Mısır yetkililerinin devrik Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin Pazartesi günü mahkemeye çıkmasını ve derhal bir avukata erişimi ile tüm haklarının savunulmasının güvence altına alınması gerektiğini dile getirdi. Eski Cumhurbaşkanı ve aralarında Müslüman Kardeşler bağlantılı Özgürlük ve Adalet Partisi ve diğer İslami grupların üyelerinin de bulunduğu diğer 14 kişinin, 4 Kasım'da, cinayet ve şiddete sevk etme suçlarından hâkim karşısına çıkması gerekiyor.

Açıklamanın tamamı için:

<http://www.amnesty.org.tr/ai/node/2292>

GEZİ PARKI EYLEMLERİNDE NE OLDU?*

Ece Milli, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Kampanya ve Aktivizm Koordinatörü

“Yürüdüğüm sırada yol kenarında dinlenen dokuz ya da on çevik kuvvet polisi vardı, bana eve gitmemi söylediler. Sanırım gösterici olduğumu sandılar. Yürümeye devam ettim. Sonra bana küftremeye başladılar. Yaklaşık yedi polis birden üzerime atladı. Dizlerimin üzerine çöktürüp, ellerimi arkadan plastik kelepçe ile bağladılar. Yüzüme yumruk atıp, sürekli bacaklarımı tekmelediler. Sonra beni kaldırıp, ite kaka Kadıköy'e giden vapurların olduğu, önünde bir polis otobüsünün olduğu iskeleyle doğru götürdüler. Etrafta hiç kamera yoktu. Oraya vardığımızda beni yumruklamaya devam ettiler.”

Kendisini gösterici sanan polisler tarafından kötü muameleyle maruz kalan M.E.'nin bu sözleri “Gezi Parkı Eylemlerinde Ne Oldu?” sorusuna verilebilecek yanıtlardan yalnızca bir tanesi. Yaşanan ihlallerin boyutları endişe verici ölçüde büyük... Ölümler, gözünü kaybedenler, komaya girenler, yaralananlar, işkence ve kötü muameleyle maruz kalanlar, gayri resmi ve resmi bir şekilde gözaltına alınanlar, cinsel tacize uğrayanlar, barışçıl toplanma ve ifade özgürlüğü hakları ihlal edilenler... Ve Türkiye'de yetkililerin gerçekleştirdiği birçok hak ihlalinde karşımıza çıkan cezasızlık, bir başka deyişle failerin cezalandırılmaması sorunu.

Uluslararası Af Örgütü, Gezi Parkı eylemleri sırasında ve sonrasında yaşanan hak ihlallerini Ekim ayında yayımladığı “Gezi Parkı Eylemleri: Türkiye'de Toplanma Özgürlüğü Hakkı Şiddet Kullanılarak Engelleniyor” adlı raporunda belgeliyor. Gerçek mühimmat, biber gazı, tazyikli su, plastik mermi kullanımının ve göstericilerin dövülmesinin sonuçlarını ele alan rapor, eylemlere katıldığı veya gösterici sanıldığı için polis şiddetine uğrayan kişilerin hikayelerine ve tanıklıklarına da yer veriyor. Altı ölümler ve sekiz binden fazla kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan ve binlerce kişinin gözaltına alındığı Gezi Parkı eylemleri sürecine biraz daha yakından bakalım:

Abdullah Cömert 3 Haziran'da Antakya'da kendisine fırlatılan bir gaz kapsülü sonucu yaralandı ve hayatını kaybetti. Ali İsmail Korkmaz aralarında sivil polislerin de olduğu iddia edilen bir grup kişi tarafından dövüldü ve 2 Haziran'da hayatını kaybetti. Üniversiteden yeni mezun olan Hülya polis müdahalesi sırasında maruz kaldığı şiddet sonucu bir gözünü kaybetti. 37 yaşındaki iki çocuk babası Hakan Yaman gösterici sanılarak polis tarafından dövüldü, tek gözü çıkarıldı ve ateşe atıldı. 14 yaşındaki Berkin, 16 Haziran'da, İstanbul'da evinin yakınında polisin attığı bir gaz kapsülü ile yaralandı ve o tarihten beri komada. Bu kişilerin hikayeleri raporda yer alan olayların ve tanıklıkların küçük bir bölümü.

Rapor, eylemlerle ilgili haber yapan gazeteciler, göstericilere yardım eden ya da haklarını savunan sağlık personeli ve avukatlar ile sivil toplum örgütlerinin maruz kaldığı hak ihlallerine de işaret ediyor. Büyüteci tekrar elimize alalım: çok sayıda gazeteci eylemler sırasında görevlerini yaparken polisin saldırısına uğradı ve kötü muameleyle maruz kaldı. Ankara, İstanbul ve İzmir'de yaralanan göstericilerin tedavi edildiği revirlere baskın yapıldı, göstericilerin tıbbi yardıma erişmeleri engellendi,

sağlık personeli tehdit edildi ve şiddete uğradı. 11 Haziran'da İstanbul'da Çağlayan Adliyesi'nde gözaltıları barışçıl bir şekilde protesto eden 49 avukat yasal gereklilikler yerine getirilmeden 11 saat boyunca gözaltında tutuldu. Yüzden fazla sivil toplum kuruluşu ve meslek grubunun oluşturduğu Taksim Dayanışması'nın önde gelen üyeleri hakkında terörle mücadele yasaları uyarınca soruşturmalar açıldı.

Gezi Parkı eylemlerinin büyük çoğunluğu barışçıldı. Ancak kolluk kuvvetleri bu gerçeği görmezden gelerek uluslararası hukuku ihlal eden bir şekilde Gezi Parkı eylemleri bağlamında gerçekleştirilen her tür gösteriye -en pasif eylem biçimlerinden biri olan “duran adam” eylemi dahil olmak üzere- çoğunlukla hak ihlallerine yol açan bir şekilde müdahale etti.

Eylemlere verilen bu tepki Türkiye'de uzun süredir devam etmekte olan insan hakları ihlallerinin bir uzantısı. Polis şiddeti kontrol edilmiyor, toplanma özgürlüğü hakkı ihlal ediliyor, muhalif kişiler yargılanıyor ve bir kez daha polisin gerçekleştirdiği ihlallerin büyük çoğunluğu cezasız kalacak gibi görünüyor. Gezi Parkı eylemleri, yetkililerin toplanma ve ifade özgürlüğü haklarına ve cezasızlığa yaklaşımını değiştirmesi gerektiğini bir kez daha gün yüzüne çıkarıyor.

Uluslararası Af Örgütü, raporunda, Türkiye yetkililerine barışçıl toplanma hakkına saygı duymaya ve göstericilere ve diğer kişilere yönelik gereksiz, aşırı, keyfi ya da hak ihlaline yol açan güç kullanılmamasını sağlamak konusunda yükümlülüklerini hatırlatıyor ve yetkilileri, polisin gerçekleştirdiği iddia edilen her türlü kötü muameleyi etkin bir şekilde soruşturmaya ve sorumluları adalet önüne getirmeye çağırıyor. Örgüt ayrıca, yetkililere, eylemlere barışçıl bir şekilde katılan, barışçıl gösteri düzenleyen veya göstericilerin haklarını savunmak ya da eylemlere destek vermek için meşru eylemlerde bulunan bireylerin yargılanmamaları çağrısında bulunuyor.

“Gezi Parkı Eylemlerinde Ne Oldu?”

sorusunun detaylı cevabı için raporumuzu okuyabilirsiniz.

<http://bit.ly/GeziParkiEylemleri>

* Uluslararası Af Örgütü, eylemlerin başladığı ilk günler boyunca, polis tarafından kullanılan yöntemleri ve göstericiler tarafından şiddet kullanılıp kullanılmadığını incelemek için İstanbul ve Ankara'daki eylemleri izledi. Kendi gözlemlerine ek olarak raporun oluşturulması için alan araştırması gerçekleştirdi. Rapor için yapılan araştırmalar kapsamında, eylemlere katılan aktivistlerle, sivil toplum kuruluşlarının ve meslek gruplarının temsilcileriyle ve doktor, avukat ve gazetecilerle görüşüldü. Alan araştırması, Haziran, Temmuz ve Ağustos ayları boyunca Ankara, Antakya, İstanbul ve İzmir'de gerçekleştirildi ve diğer şehirlerden kişilerle telefon görüşmeleri yapıldı. Uluslararası Af Örgütü eylemler ve yetkililerin tepkisi ile ilgili İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu ile de görüştü.

Ethem Sarısülük 1 Haziran 2013 günü bir polis memuru tarafından sıkılan gerçek mermi ile başından vuruldu. 14 Haziran'da ise hayatını kaybetti. Ethem Sarısülük'ün polis tarafından vurulduğu anın görüntüleri mevcut ve Sarısülük'ü vuran polis memurunun kask numarasının görüldüğü video sosyal medya sitelerinde yaygın olarak paylaşıldı. Video polis memurunun diğer çevik kuvvet polislerinden ayrılarak ilerlediğini, yerdeki bir göstericiye tekme attığını ve etrafında polise doğru taş atan göstericilere karşı silahını çıkararak ateş ettiğini gösteriyor. Videoda polisin üç el ateş ettiği, iki kurşunu havaya birisini ise yere paralel bir şekilde sıktığı görülüyor. Ateş ettiği sırada polis memurundan beş metre uzaklıkta duran Ethem Sarısülük, bu üçüncü kurşun ile vuruldu.

Savcılar olay yerinde ilk incelemelerini ancak 7 Haziran gününde gerçekleştirdi. Ateş eden polisin kimlik tespiti ile ilgili herhangi bir sorun bulunmazken, olaydan ancak iki hafta sonra 14 Haziran günü gözaltına alındı ve ifadesinin alınmasının ardından aynı gün serbest bırakıldı.

Savcılık polisin, göstericiler kendisine taş attığı sırada içinde bulunduğu durumdan dolayı yanlışlıkla ateş ettiğini iddia etti. Polis, Türk Ceza Kanunu'nun 27. Maddesi olan “meşru savunmada sınırın aşılması suretiyle öldürmek” suçundan yargılanıyor (Türk Ceza Kanunu'nun 81. ve 27/1 Maddesi).

Ethem Sarısülük'ün ailesinin avukatı Uluslararası Af Örgütü'ne, bulunduğu üç görgü tanığının biri hakkında eylemler sırasında işledikleri iddia edilen suçlarla ilişkili olarak yakalama emri çıkarıldığını, diğerinin ise önce gözaltına alındığını ve tutuklandığını, sonradan serbest bırakıldığını söyledi.

Ethem Sarısülük'ün erkek ve kız kardeşi Uluslararası Af Örgütü'ne, Ethem Sarısülük'ün komada olduğu sırada hastanede sivil polisler tarafından tehdit edildiklerini söyledi. Ayrıca kardeşlerinin ölümünün ardından tanımadıkları kişilerden tehdit telefonları aldıklarını belirttiler. Avukatları tanık olmak isteyen bir başka kişinin de tehdit içeren

telefonlar almaya başladığını söyledi.

Ethem Sarısülük'ün ailesi Uluslararası Af Örgütü'ne, Ethem Sarısülük hastanede komada olduğu sırada yazdığı iki duvar yazısı nedeniyle Sarısülük'ün babası hakkında da kamu malına zarar vermekten dava açıldığını belirtti.

Ethem Sarısülük'ü vuran polisin yargılanmasına 24 Eylül tarihinde Ankara'da başladı. İlk duruşmada duruşma salonunda yaşanan gerilim sebebiyle, mahkeme önce duruşmanın izleyicilere kapalı olarak yapılmasına, daha sonra da güvenlik sağlanamayınca 28 Ekim 2013 tarihinde ertelenmesine karar verdi.

İkinci celse 28 Ekim'de Ankara'da gerçekleştirildi. Davayı gözlemlemek üzere Uluslararası Af Örgütü Almanya Şubesi'nden gözlemci Barbara Neppert ve Uluslar arası Af Örgütü Türkiye Şubesi Kampanyalar ve Savunuculuk Direktörü Ruhat Sena Akşener duruşmaya katıldı.

ETHEM SARISÜLÜK DURUŞMASI YENİ BİR CEZASIZLIK VAKASI OLMASIN. CEZASIZLIK SON BULSUN!

Ruhat Sena Akşener, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Savunuculuk ve Kampanya Direktörü

Duruşma saati 09.00. Kalabalık bir grup saat 8.30'dan itibaren adliyenin önünde birikmeye başlıyor. Biz daha önceden içeri girmeyi başaran izleyicilerse duruşmanın yapılacağı salonun kapısının önünde epey bir süre bekliyoruz. Çok erken saatlerden itibaren mahkeme salonu jandarmalarla dolu, güvenlik geçen celse olduğunun aksine bu kez jandarmalara devredilmiş durumda. Sanık avukatları ve jandarmalar içeride, ancak Ethem Sarısülük'ün avukatları ve izleyiciler için kapılar uzun bir süre açılmıyor, kalabalık salon kapısının önünde uzun bir süre bekletiliyor. Salonun dışında bekleyiş sürerken, bir polis köpeğiyle mahkeme salonunda “bomba araması” yapıyor, güvenlik gerekçesiyle... Arama bitip, bomba olmadığı net olarak anlaşıldıktan sonra, izleyicilerin içeri alınacağı kapı yerine küçük ön giriş açılıyor, izleyiciler ve avukatlar açılan küçük kapıdan zorlanarak da olsa içeriye girmeyi başarıyor. 50'ye yakın avukat Ethem Sarısülük'ü temsil etmek için salonda. 100 civarında da izleyici ve üç sanık avukatı da orada hazır. Güvenlikten sorumlu jandarma, Sarısülük'ün avukatlarının talebi doğrultusunda biraz geri çekiliyor, avukatlar ve izleyiciler heyeti görme fırsatı buluyor böylece.

Önce heyet başkanı kimseyi içeri almayacağını, “sivil vatandaşlar”ın dışarı çıkarılacağını söylüyor. Ama daha sonra heyet kendi arasında bir görüşme yapıyor ve duruşmanın kapalılık kararının birinci celse için geçerli olduğunu, bu celse için olmadığını söylüyor. Duruşma açık olarak yapılmaya başlanıyor, izleyiciler içeride.

Ethem Sarısülük'e ateş ederek öldürdüğü görüntülerle tespit edilen sanık polis memuru olaydan sonra Urfa'da görevlendirildiğinden ve hakkında zorla getirilme ya da tutuklama kararı olmadığından, duruşmada hazır bulunmuyor. Sanığın video konferans yoluyla dinlenmesine karar veriyor önce heyet. Daha sonra Sarısülük'ün avukatları savcının iddianamesinin sanığın yüzüne okunması gerektiğini hatırlatınca, bununla ilgili bir karar vermek için ara veriliyor. Aradan sonra açıklanan karara göre, sanığın zorla getirilmesi veya tutuklanması talepleri sanığın “kaçma şüphesi ve delilleri karartma ihtimali olmadığı” gerekçesiyle reddediliyor. Sanık bir sonraki celse, video konferans yoluyla dinlenecek. Sarısülük'ün avukatlarının “heyet adil yargılama yapmıyor, duruşmadan çekilsin” talebi de “heyet tarafsızdır, adil yargılama yapılıyor” diyerek

reddediliyor. Sanık avukatları da aynı şekilde “adil yargılama” talebini dile getiriyor.

Duruşma sonunda, salondan tepkiler yükseliyor ve bir sonraki celsenin 2 Aralık tarihinde yapılması kararlaştırılıyor.

Duruşmanın sona ermesiyle, izleyiciler ve Sarısülük'ün avukatları kararlara tepki gösteriyor, salonda arbeye çıkıyor, bazı izleyiciler, Sarısülük'ün yakınları ve jandarma arasında gerilim oluyor.

Dışarıda bu esnada basın açıklaması yapmak için bekleyen büyük kalabalığa polis içeridekilerin de çıkmasını beklemeden müdahale ediyor. Mahkeme salonunun önü çevik kuvvet polisleri ile dolu. Duruşmanın izleyicileri, adliye binasını polis eşliğinde terk etmeye çalışıyor.

Dışarıda, duruşmanın bitmesini bekleyen kalabalığa polis tarafından gaz bombalı müdahale sonucu, adliyenin içi de tamamen gazla doluyor, davayla ilgili olan-olmayan herkes, hatta adliye çalışanları bile yoğun gazdan etkileniyor. Dışarı çıkmak ya da içeri girmek imkansız.

Ethem Sarısülük davasını, Uluslararası Af Örgütü olarak adaletin gerçekleştirilmesi ve cezasızlığın sona erdirilmesi talebiyle izlemeye devam edeceğiz. Ethem Sarısülük vakası, Türkiye'de cezasızlığın devam ettiğinin bir göstergesi olmamalı. Olayda sorumluluğu olanlar adil bir şekilde yargılanıp, cezalandırılmalı.

MÜLTECİ TEKNESİ NEDEN BATIYOR?

Simge Memişoğlu, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Aktivisti

Uluslararası Af Örgütü tarafından 13-20 Temmuz tarihleri arasında Yunanistan'ın Midilli adasında gerçekleştiren İkinci İnsan Hakları Kampı'nda Akdeniz coğrafyasından gelen 60'a yakın aktivistle bir araya geldik. Yunanistan'ın geri-itme (push back) politikalarına karşı eylemler düzenlediğimiz bu kampın herkes için anlamı farklı olmuştur. Kampın benim için en önemli yanlarından biri, katılımcı aktivistlerin arasında -az sayıda da olsa- mültecilerin olmasıydı.

Bu blogda, kampa Uluslararası Af Örgütü aktivisti olarak katılan İranlı ve Somalili iki farklı mülteci ile yaptığım görüşmelere dayanarak, onların Türkiye deneyimlerini aktarmaya çalışacağım. Görüşmelerde, temel olarak öğrenmek istediğim, kişisel olarak Türkiye'de kal(a)mama nedenleriydi. Böylece Türkiye'deki sığınma sisteminin sığınmacıları neden tatmin etmediğini kısaca tartışmayı hedefliyorum. Kampta tanıştığım İranlı K. ile Somalili A., Türkiye'de BMMYK'ya kayıtlı ve mülteci statüsünü 'kazanmış' yani görece "daha şanslı" (!) mültecilerdendi. Somalili A. 2011 yılında Türkiye'de sığınma başvurusunda bulunurken; İranlı K. ise 2007 yılında sisteme girmiş. Geldikleri ülkelere bağlı olarak her ikisinin de Türkiye'deki sığınma prosedürden 'memnun olmama' nedenleri farklılık gösteriyor.

İranlı K., düzensiz yollarla Türkiye'ye geldiği için uzun bir süre polis tarafından alıkonulmuş. Sonrasında ise ikamet şehri Van olarak belirlenmiş ve Van'da yaşamaya başlamış. İran'a dönmesi durumunda ölümle karşı karşıya kalacağından emin olan K., İran'dan yalnızca yüzlerce kilometre uzakta olan Van'da kendini hiç güvende hissetmediğini belirtiyor.

Buna ek olarak, polis ile bazı sürtüşmeler yaşamaması da, bu korkuyu daha belirgin bir şekilde hissetmesine neden olmuş. Defalarca şehir değişikliği için başvuru yapmasına rağmen polisten aldığı cevap hiç değişmemiş: "İmkansız!"

Bugün, birçok mültecinin yıllarca beklediği -beklemek zorunda olduğu süreci-, K. aslında görece kısa bir zamanda tamamlamış durumda. Van'da yaşadığı sıkıntıların onu kaçmaya ittiği dönemde, K.'nin dosyası ABD'ye sunulmuş. Ancak, K. yaşadığı korku ve güvende olmama duygusu ile artık Van'da, dolayısıyla Türkiye'de kalamayacağını düşünerek, kendini daha güvende hissedeceği yere, Avrupa'ya kaçmış. K. Türkiye'den kaçış hikayesini, "Van, İran'dan yalnızca yüz kusura kilometre uzaktaydı. Korktum, beni korkuttular ve Türkiye'yi terk etmeye mecbur bıraktılar..." şeklinde özetliyor.

Somalili A.'nin hikayesine gelince ise, genel olarak Türkiye'ye komşu olmayan ülkelere gelen sığınmacıların yaşadığına benzer sıkıntıların A.'yı da kaçmaya ittiğini gördüm. A., BMMYK tarafından mülteci olarak tanınmış olmasına rağmen, oldukça uzun

Eylül Gür, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Aktivisti

ARAP BAHARI'NDAN İKİ YIL SONRA: GENÇLER HALA DEĞİŞİMİN ÖN SAFLARINDA

süre üçüncü bir ülkeye yerleştirmeyi bekleyeceğini biliyordu. Uzun süre beklese bile, sürecin olumlu sonuçlanacağına dair de bir garanti yoktu; bunun da farkındaydı. Bu yüzden A. kabul aldıktan sonra çok fazla beklemeden Yunanistan'ın yolunu tuttu ve oradan da İsveç'e gitti. Hayatını riske atarak çıktığı bu yolculuk(lar) ona bir ülkeye gerçekten 'yerleşebilme' şansı getirdi.

Şimdi A. İsveç'te mülteci olarak yaşıyor. K. ise Yunanistan'da mülteci statüsünü almış ve kısa bir süre içerisinde başka bir Avrupa ülkesine taşınacak. Bu iki farklı ama aynı hikayenin insanı, Türkiye'de sığınma başvurusunda bulunmuş; ancak bu başvurularına 'cevap' alamamış mülteciler. Sonuç olarak şunu açıklıkla görebiliyoruz ki; Türkiye, Avrupa dışından gelen sığınmacılara koruma sağlamadıkça, AB ne kadar güçlü duvarlar örerse örsün, sığınmacılar AB ülkelerine geçmeyi deneyecektir. Bu da "mülteci teknesi battı" şeklinde haberleri görmeye devam edeceğimiz anlamına geliyor.

1 Eylül sabahı Uluslararası Af Örgütü Türkiye aktivistlerinden Mehmet ile birlikte Kazablanka Muhammed V Havalimanı'na indik. Bizi Uluslararası Af Örgütü Fas Şubesi'nden iki aktivist karşıladı. Kısa bir tren yolculuğunun ardından bütün hafta sürece kampın gerçekleşeceği Bouznika kasabasına ulaştık. Fas Şubesi tarafından bu yıl 15. düzenlenen gençlik kampı, Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Avrupa'dan olmak üzere 19-25 yaş aralığındaki 38 aktivistin katılımı ile gerçekleşti. Varışımızdan yalnızca saatler sonra, birbirini hiç tanımayan insanlar arasında inanılmaz bir paylaşım ortamı oluştu. Böylesine samimi ve güven dolu bir ortamın oluşması, Mehmet'in tanımıyla, "bilingli rüya" şeklinde bir hafta geçirmemizi sağladı. Kamp, atölye çalışmaları, tartışma grupları ve sunumlar şeklinde ilerledi. Bambaşka yerlerden gelen katılımcıların son üç yılda yaşadıklarına dair anlattıkları hikâyeleri ve Uluslararası Af Örgütü ile sürdürdükleri çalışmalarını dinlemek insan hakları ihlallerinin boyutunu anlamak açısından endişe verici olmasına rağmen, dayanışmanın arttığını görmek de bir o kadar ilham vericiydi. Kamp süresince ağırlıklı olarak ifade özgürlüğü, ölüm cezası, kadın hakları, işkence ve insanlık dışı muamele konuları üzere çalıştık. Kampın üçüncü gününde düzenlenen bir panelde, Arap Baharı süresinde bölgedeki eylemlerden ilham alarak çoğunluğu öğrencilerden oluşan 20 Şubat Gençlik Hareketi'nden ve Suriye'deki gençlik hareketinden iki aktivisti dinleme fırsatı bulduk. Arap Ayaklanmaları'nın küresel medyada yer bulması ve bölgedeki hatırı sayılır etkisi ile sembolik yerini bundan sonra da koruyacağını anlıyoruz. Fakat şiddetin önüne geçilmemesi, ekonomik, sosyal ve kültürel hakların güvence altına alınmaması, özgürlükler ve adalet konularında istenilen yere gilememiş olması toplumsal hareketlerin her yerde devam edeceğini gösteriyor. Hafta boyunca katılımcı herkes kendi ülkelerindeki durum ve gelişmeleri aktardıkları sunumlar yaptılar. Böylelikle farklı şubelerin sürdürdüğü kampanyalar hakkında bilgi sahibi olma, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi'nin raporlarını paylaşma ve Gezi Parkı eylemlerinde yaşanan; barışçıl gösteri hakkının engellenmesi, kolluk kuvvetlerinde orantısız güç kullanılması, cezasızlık vb. insan hakları ihlallerine değinme fırsatı bulduk.

Kampta dayanışma için mektup yazdığım Nabeel Rajab Bahreyn'de "izinsiz toplanma" suçundan hüküm giymiş ve şu anda cezaevinde olan bir aktivist. Toplanma ve ifade özgürlüklerinin korunmasının ve barışçıl protestoların önemine dikkat çeken önemli vakalardan biri. Dijital aktivizmin ne kadar etkili olduğuna dair sizin de şüpheleriniz varsa bulunduğunuz yerden daha aktif olmanın faydalarını düşünmenizde yarar var. Çünkü internet üzerinden sürdürülebilecek eylem

modelleri, sosyal medya ve blog yazıları üzerinden iletişimde kalmak aktivizm için paha biçilmez bir öneme sahip. En azından aynı anda birden fazla yerde bulunmak mümkün olana kadar... Örneğin imza kampanyaları, olabilecek en basit şekilde taleplerin ifade edilme yolu olduğu için gün geçtikçe önemi ve etkisi artan bir eylem modeli. Geçen sene kampa katılan aktivistlerin kurdukları ve bu sene yazar sayısı iki katına çıkan blog hala aktif ve üç farklı dilde yazılan metinleri içeriyor. İncelemek isterseniz, <http://youth-for-change.blogspot.com/> adresinden yazılara ulaşabilirsiniz.

Kampta geçirdiğim zamanın büyük kısmında dâhil olduğum ekip ile birlikte Fas'ta işkence ve insanlık dışı muamele üzerine çalıştık. Uluslararası Af Örgütü ve İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün raporlarını inceledik, konunun uluslararası hukuktaki yeri ile ilgili genel bilgi, mağdurların hikâyeleri ve röportajlar içeren bir blog hazırladık. Amacımız kamuoyunda uygulamalara yönelik farkındalık yaratarak gerçekçi bir değişimin sağlanmasına katkıda bulunmaktı. Tam da bu noktada konu ile ilgili

altı çizilmesi gereken önemli nokta, Fas Kralı VI. Muhammed'in Birleşmiş Milletler tarafından tanımlanan İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme'yi imzalamış olması fakat sözleşmenin hala parlamento tarafından onaylanmamış olması. Arap Ayaklanmaları ile birlikte Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde değişimler ve değişmeyenler üzerine konuştukça farkına vardığımız en önemli şey, Arap Baharı olarak literatüre geçen dönemden bahsederken 'geçmiş zaman' kullanılmaması oldu. Konuşurken bunu yaptığımızı fark etmem biraz zamanımı aldı fakat gerçek şu ki, Arap Ayaklanmaları iki yıllık bir momentuma sahip ve hedeflenen özgürlük ve haklar henüz elde edilmiş değil. Dolayısıyla şu anda içinde olduğumuz zaman dilimi sadece arada kalmış bir dönem niteliğinde.

Daha detaylı bilgi için Uluslararası Af Örgütü Fas Şubesi'nin internet sitesini ziyaret edebilir ve imza kampanyalarına katılabilirsiniz. (<http://www.amnestymaroc.org/>)

HER ŞEYİ GERİDE BIRAKMAK

– Suriyeli bir ailenin güvenliğe doğru yolculuğu

Cilina Nasser, şu anda İstanbul'da bulunan Uluslararası Af Örgütü Suriye Araştırmacısı

“Gelecek hakkında düşünmüyorum... Geride bıraktıklarımız hakkında düşünüyorum. Babama düzgün bir hoşça kal diyemedim ve onu gömmedim bile. Bunu kim, nerede yaptığımı bilmiyorum.” Ahmet’in umutsuz düşünceleri onu ve genç ailesini bir yılı aşkın süredir sarmalamış olan korku ve alt üst olma haline dair küçük bir ipucu veriyor. Suriye’de devam eden silahlı çatışmalar onları tekrar tekrar güvende olabilecekleri ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri bir yere gitmeye zorluyor.

27 yaşındaki vasıfsız işçi, 23 yaşındaki eşi Meryem ve iki küçük çocuğu, ülke içinde yerinden edilmiş kişiler olarak Suriye içinde dolanarak aylar geçirdiler ve sadece yedi ay içinde iki kez mülteci oldular – ilki Lübnan’a ve sonra da şu anda buldukları Türkiye’ye geçtiklerinde. Onlarla en son sığınma yerleri olan Türkiye’nin en büyük şehri İstanbul’da tanıştım. Son altı haftadır İstanbul’un yoksul muhitlerinden Sultangazi’deki Pir Sultan Abdal Cemevi’nde yere kurulmuş bir çadırda yaşıyorlar. Çadırlarındaki bir halının üstüne oturdular. Burada Ahmet hiç bitmeyecek gibi gözükten alt üst olma hikâyesini anlattı. Konuşurken, iki yılı aşkın bir süre önce evini son kez gördüğü gün kötü bir şekilde yaralanan sol bacağını uzattı.

Meryem Ahmet’in unuttuğu bir detayı vermek için ara sıra araya giriyor, bozuk Arapçasını anladığımdan emin olmak için el kol hareketleri yapıyordu. Hem kendisi hem de Ahmet Türk kökenli birer Suriye vatandaşı. Ataları 1. Dünya Savaşı sonrası Osmanlı İmparatorluğu’nun dağılmasından bu yana Suriye’de yaşıyor. İki yılı aşkın bir süre önce Ahmet ve ailesi Suriye’nin kuzeyindeki Halep’te bulunan al-Masaken mahallesindeki evlerindeyken evleri bombalandı. Darbe çatının çökmesine sebep oldu ve Ahmet’in babası enkazın ortasında hareketsiz olarak yerde kaldı. Ahmet, “**Koltuğunun altındaki yaradan babamın kemiklerini görebiliyordum... ve ben de yaralandığımı söyleyebilirim çünkü her iki bacağım da ağır kanama vardı**” dedi.

Ahmet ve ailesi babasını geride bırakmak zorunda kaldı çünkü Ahmet apar topar al-Razi hastanesine götürüldü. Burada sol bacağındaki kemiklere metal çubukların takıldığı bir ameliyat geçirdi. Aile gidecek başka yerleri olmadığından doktorlardan hastanede kalmayı rica etti. Burada bir hafta kaldılar ve Halep’te Kürtlerin çoğunlukta bulunduğu Şeyh Maksud bölgesinde bir parkta korunacak yer buldular. Oraya varmalarından bir gün sonra, Kürt Demokratik Birlik Partisi (PYD) ile bir başka silahlı grup arasında yakınlarda çıkan çatışma sonucu parktaki ülke içinde yerinden edilmiş kişiler korunmasız hale geldi. Parka sığınanlar korku içinde Şeyh Maksud’un yerleşim

bölgesine doğru koşmaya başladı. Ahmet ailesine çocukları alıp kendilerini kurtarmalarını söyledi. “**Ameliyattan yeni çıkmıştım. Koşamıyordum.**” Eşi bunu reddetti ve onsuza gitmeyeceğini söyledi. Eşi, Ahmet’in annesi ve abisiyle beraber yürümesine yardım etti. Kaçanlar arasında bulunan ailenin kuzeni arkadan vuruldu. Mermi göğsünde büyük bir delik açarak onu deldi geçti ve oracıkta onu öldürdü. Görüntü kaotikti – erkekler, kadınlar ve çocuklar dehşete kapılmış halde çığlık atıyordu. Bazı kadınlar korkudan kendilerini dövüyordu. Diğerleri kalabalıkta kaybolan çocukların isimlerini haykırıyordu.

Ahmet ve ailesi Halep’in Şeyh Maksud bölgesine gelene kadar yürümeye devam etti. Daha fazla yürüyemeyen Ahmet dinlenmek için kaldırıma uzandı ve ailesi bir binaya sığındı. Ama dehşete düşmüş başka bir grup insan bölgeye doğru koştu ve Ahmet’in tüm bedeni, yaralı bacağı da dâhil olmak üzere çiğnendi. “**Yüzüme ayakkabı üstüne ayakkabı basıyordu ve ayakkabıdan başka bir şey göremiyordum.**” Yaralandı ve ağzından, bacaklarından kan gelmeye başladı.

Bir adam Ahmet ve ailesinin bir takisi bulup başkent Şam’a kaçmalarına yardım etti. Ülke içinde yerinden edilmiş birçok başka kişinin barındığı Tişren Bahçesi’nde kalamadılar, diğer ailelerle beraber dört ay kullanılmayan bir polis hastanesinde barındılar ve sonra aşağı yukarı bir ayda bir daire tuttular. Ama Ahmet Şam’da ailesinin geçimini sağlayamadı ve Hizbullah’ın Beyrut’un güneyindeki varoşlarda mültecilerin barınmasına yardımcı olduğunu duyduktan sonra Lübnan’a gitmeye karar verdiler. Lübnan’a gittiler ve Beyrut’un Hay El Sellum varoşunda küçük bir dairede kaldılar. Ahmet sokakta ayakkabı boyacısı olarak çalışmaya başladı. O ve Meryem Hizbullah’ın temel ihtiyaçlarını karşıladığını söylediler – bir buzdolabı, bir gaz ocağı, çatal bıçak takımı, kap kaçak ve ev için gerekli diğer malzemeler ve Hizbullah bağlantılı bir süpermarketten alışveriş yapmaları için kişi başına aylık 42,000 Lübnan poundu (28 ABD doları) değerindeki harcama belgeleri. Meryem, “**Komşular her gün pişirdikleri yemeklerden yollardı... orada hiçbir şeyden mahrum değildik**” diyor.

Ama Beyrut umdukları sakin liman değildi. 9 Temmuz 2013’te yakınlarda bulunan ve Hizbullah’ın kalesi olan Bir al-Abed bombalandı; 50’yi aşkın kişi yaralandı ve Ahmet ve orada yaşayan Suriyeliler için işler değişti. Patlama Suriye’de devam eden çatışmayla bağlantılı olarak görüldü çünkü Hizbullah Suriye’deki rejim lehine çarpışmaya girmişti. Beş hafta sonra bombalar Bir al-Abed’i kasıp kavurdu ve bu sefer en az 20 kişinin canını aldı.

Hizbullah üyeleri Ahmet de dâhil olmak üzere güneydeki

varoşlarda yaşayan Suriyelileri geçmişlerine dair sorguya çekmeye başladı. Ahmet’in Alevi olması onlar için önemli değilmiş gibiydi. Yaralanmış olması şüphe uyandırdı – Beyrut’un güney varoşlarına casusluk yapmak için gelmiş bir düşman savaşçısı olmasından korkuyorlardı.

Patlamalardan sonra Beyrut’un güney varoşlarına gelmiş Suriyelilere karşı duyulan daha genel bir kaygı ve saldırganlık hakim olmaya başladı. Mahalleden bazı genç erkekler sabahları Ahmet’e yaklaşıyor -onu koruyan komşular işe gittikten sonra- ona gitmesi için bağıryor ya da yüzüne tokat atıyorlardı.

Hay El Sellum’da ilk patlamayı takip eden altı ila sekiz hafta içinde en az altı kez saldırıya uğradıktan sonra Ahmet artık gitme zamanının geldiğine karar verdi. Aile Şam’a döndü ve al-Majreh Bahçesi’nde ülke içinde yerinden edilmiş diğer birçok aileyle beraber 10 gün geçirdi. Daha sonra mültecilerin Türkiye’de daha iyi muamele gördüğünü duyular.

Aile bir kez daha eşyalarını topladı ve kuzey Suriye’nin İdlip valiliğindeki Binnis’e doğru yola koyuldu. Burada diğer akrabalarına katılarak onları Türkiye sınırına yakın bir yerde bırakan bir minibüse bindiler. Gecenin ortasında bir bariyere doğru yürürken kendilerine yöneltilmiş bir lazer ışığı gördüler. Birkaç silahlı adam onlara yaklaştı, onlara küftetti ve tüm para ve eşyalarını çalıp kaçtılar.

Beş parasız kalan Ahmet ve ailesi Türkiye’ye geçti ve bir minibüs şoföründen kendilerini Kilis’e götürmesini rica etti. Adam onları boş bir yerde bıraktı. Meryem’in gözleri dolarken Ahmet o geceyi şöyle anlattı: “**Çok soğuk ve sisliydi ve yanımızda hiçbir şey yoktu. Ne bir battaniye, ne bir yorgan, hiçbir şey. Çocuklarım soğuktan ağlıyordu.**”

Ahmet karısı ve çocuklarının uyuması için bulduğu mukavva ve naylonu yere koydu. Meryem, “**O bütün gece uyumadı**” dedi.

Sabah bölgede yaşıyan biri onları gördü ve evine davet edip onlara yemek ve biraz para verdi. Gaziantep’e gittiler ve Meryem’in kız kardeşinin ailesinin tek odalı dairesinde bir hafta kaldılar. Bir hafta sonra tekrar -bu sefer halen bir çadırda yaşamakta oldukları İstanbul’a- gitmeye mecbur kaldılar.

Bir Alevi ve Suriye rejimi yanlısı olarak Ahmet ağırlıklı olarak rejim karşıtı gördüğü Gaziantep mülteci kampına gitme konusunda tedirgindi. “**Şimdi Sünniler Alevileri ve Aleviler de Sünnileri öldürüyor**” dedi. Güvenlik gerekçeleriyle tüm isimler değiştirilmiştir.

Yazının tamamı için:
<http://www.amnesty.org.tr/ai/node/2305>

SURİYELİ MÜLTECİLERİN İHTİYAÇLARI İÇİN ULUSAL YETKİLİLER VE ULUSLARARASI TOPLUM BİRLİKTE ÇALIŞMALI 25 NİSAN 2013

Uluslararası Af Örgütü 25 Nisan 2013 tarihinde bir brifing yayımlayarak Türkiye’de bulunanlar başta olmak üzere Suriyeli mültecilerin durumuna dikkat çekti. Şubat 2013’te Uluslararası Af Örgütü’nün gerçekleştirdiği saha çalışması sonucu hazırlanan bu brifing için Hatay, Gaziantep ve Kilis’te bulunan üç sınır bölgesini ziyaret edildi. Uluslararası Af Örgütü’nün Suriyeli mültecilerin durumunu izlediği süre gelen bir çalışmanın parçası olan bu brifing hazırlanırken ayrıca sivil toplum kuruluşları, uluslararası hükümet kuruluşları ve çeşitli düzeydeki Türkiye yetkilileriyle de görüşmeler yapıldı.

Suriye’de ülke içinde süre gelen silahlı çatışmalar, güvenli bir yer arayışı içinde olan Suriyelilerin ülkelerini terk etmesine yol açıyor.

Suriyeli mültecilerin evlerine dönene kadar yeterli bir şekilde korunduğu ve yardıma erişimlerinin sağlandığını güvence almak için artık daha fazla çaba gösterilmesi gerekiyor. Uluslararası Af Örgütü Suriyeli mültecileri barındıran komşu ülkelerin kayda değer adımlarının öneminin altını çizirken bu ülkelerdeki tüm ulusal yetkililere Suriye’de kötüleşen durum yüzünden ülkesinden kaçan herkesin güvenliğini sağlama çağrısında bulunuyor. Özellikle Suriye’ye komşu ülkeler, zulüm ve insan hakları ihlallerinden kaçan mültecilerin kendi topraklarına girişini ve zorla Suriye’ye gönderilmemesini güvence altına almalı. Aynı şekilde Suriyeli mültecilerin sığındığı ülkeler, mültecilerin sığınma, beslenme, sağlık ve eğitim gibi temel hizmetlere erişimini de güvence altına almalı.

Türkiye’de bulunan Suriyeli mülteciler

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Araştırmacısı Andrew Gardner, “**Uluslararası toplum, Türkiye’de bulunan Suriyeli mültecilere destek vermek için daha fazla çaba göstermeli. Türkiye yetkilileri kampların dışında yaşayan Suriyeli mültecileri korumak için uluslararası toplumla işbirliği içinde acil adımlar atmalı**” diye konuştu.

Mülteci kamplarının hâlihazırda uluslararası standartlarla uyumlu olması için, mültecilerin geldiği ülkelerle olan sınırdan -en az 50 kilometre- makul bir uzaklığa inşa edilmesi gerekmektedir. Uluslararası Af Örgütü Türkiye yetkililerine, asgaride, bu bağlamda yeni inşa edeceği kampların uluslararası standartlarla uyumlu olması konusunda çağrı yapmaktadır.

Mültecilerin kaydı, uluslararası koruma ve özellikle de kalıcı çözümler bulma çabaları ve haklarına erişimi güvence altına alma konusunda çok önemli bir bileşen. Uluslararası Af Örgütü, kayıt sistemlerinin BMMYK standartları ve prosedürleri ile uyumlu bir şekilde gerçekleştirilmesini, aynı zamanda mülteci nüfusunun güvenlik ve yardım ihtiyacını anlayabilmek için BMMYK’nın doğrudan katılımı ile yürütülmesini tavsiye etmektedir. Hareket aynı zamanda kayıt sisteminin Suriyeli mültecilerin yaşadığı bütün bölgeleri kapsayacak şekilde genişletilmesini salık vermektedir.

Hareket, Türkiye yetkililerinin Suriyeli mültecilerle ilgili “açık kapı” politikası izledikleri iddiasına rağmen, Temmuz 2012’den bu yana, mülteci kamplarının ek kapasite eksikliği yüzünden özellikle de pasaportu olmayan ya da acil tıbbi bakıma ihtiyacı olan Suriyeli mültecilerin girişinin kısıtlanmış olmasından endişe duymaktadır.

Uluslararası Af Örgütü Türkiye yetkililerine Suriyeli mültecilerin ve sığınmacıların hiçbirinin, hiçbir yerde ve hiçbir şekilde zorla ülkesine gönderilmemesini güvence altına alması için çağrı yapmaktadır. Yetkililer aynı zamanda yerel yetkililere açık ve belirsizliğe mahal vermeyen bir şekilde bu tarz zorla geri göndermelerin tolere edilmeyeceğinin mesajını vermelidir.

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ KÜRESEL KAMPANYASI MEKTUP YAZMA MARATONU 2013

Mektup yazmak veya bir imza atmak insanların hayatlarını değiştirebiliyor, bunu yıllardır düzenlediğimiz kampanyalardan edindiğimiz kazanımlarla görüyoruz. Her Aralık ayında dünyanın dört bir yanından binlerce kişi insan hakları ihlal edilen bireylerle dayanışmak ve hak mücadelelerine destek vermek için mektuplar, fakslar, e-postalar, mesajlar ve imzalar yolluyor. Bu eylemlerin bazıları doğrudan hükümet yetkililerine yönelik düzenleniyor. Belki birkaç mektubu göz ardı etmek kolay olabilir ama sayı binlerce olduğunda kimse taleplerimizi görmezden gelemiyor.

Geçen yıl gerçekleşen Mektup Yazma Maratonu kampanyasına İzlanda'dan Hindistan'a, Barbados'tan Burkina Faso'ya kadar en az 77 ülkeden bireyler katıldı. 1.9 milyon eylem gerçekleşti ve çoğunluğu muhatapları tarafından yanıtlandı. Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi olarak, kampanya sürecinde, 2008 yılında Nijerya'da gerçekleşen petrol sızıntısıyla yaşam alanları tahrip edilen Bodo halkı ile dayanışma eylemleri düzenledik ve Nijerya Devlet Başkanı'ndan sızıntıların engellenmesini talep ettik. Bodo halkı şefi Baribor Kootte düzenlenen dayanışma eylemleri üzerine **"Mücadelemize destek veren herkese teşekkür ediyoruz. Bizim için başlatılan bu mücadelenin sonunda meyve vereceğine eminiz. En iyisini umut ediyoruz. Cesaretlendirildik. Aslında, bu tarz bir destek bizim yaşamamıza devam etmemize yardımcı olmaktadır"** dedi.

Uluslararası Af Örgütü'nün en büyük küresel kampanyası olan Mektup Yazma Maratonu'nun bu seneki vakalarından biri Gezi Parkı eylemleri sırasında polis tarafından dövülen ve ateşe atılarak ölüme terk edilen Hakan Yaman.

Hakan Yaman'a Ne Oldu?

37 yaşındaki iki çocuk babası olan ve minibüs şoförlüğü yapan Hakan Yaman, 3 Haziran günü akşam saat 22.30-23.00 gibi mesaisini bitirmiş İstanbul'un Sarıgazi semtinde bulunan evine dönüyordu. Arabasını evinden birkaç sokak öteye park etti ve eve yürümeye başladı. O sırada Demokrasi Caddesi'nin yakınında bir gösteri yapılıyordu.

Bundan sonra olanları Yaman Uluslararası Af Örgütü'ne olayı şöyle anlattı: **"Birkaç yüz metre ötede çevik kuvvet polisini gördüm. İlk başta tazyikli su sıkıldılar. Sonra karnıma bir biber gazı kapsülü geldi ama yere düşmedim. Yaklaşık beş polis gelip bana vurmaya başladı. Bir tanesi gözüme bir şey sokup gözümü çıkardı. O sırada yerde hareket etmeden yatıyordum. Bir tanesinin 'Bu gitti, tamamen bitirelim' dediğini duydum. Beni 10-20 metre kadar sürükleyerek bir ateşe attılar. Sonra gittiler. Ateşten sürüklenerek çıktım. Daha sonra hastaneye kaldırıldım."**

Adli tıp raporuna göre Hakan Yaman polis saldırısından dolayı başından ve yüzünden ciddi şekilde yaralandı. Burnu, elmacık kemiği ve çenesi kırıldı. Bir gözünü tamamen kaybetti ve diğer gözünde yüzde 80 görüş kaybı oldu. Kafatasından çenesine kadar kırık ve ateşe atıldığı için sırtında ikinci derece yanık vardı. Saldırı sırasında Hakan bilincini kaybetti ve bir görgü tanığı saldırıyı cep telefonu ile kaydetti. Bu videoda iki çevik kuvvet polisi TOMA'nın yakınında, dört polis de bir kişiyi ateşe sürüklerken görülüyor.

Hakan Yaman'ın başına gelenler çok acımasızca ama kesinlikle münferit bir polis şiddeti vakası değil. Türkiye Tabipler Odası'nın açıklamalarına göre 10 Temmuz tarihi itibarıyla Gezi Parkı eylemleri sırasında 8000'den fazla kişinin yaralandığı raporlandı. Kuvvetli deliller üç kişinin ölümünün de polis şiddetinden kaynaklandığını göstermekte.

Hakan'ın hayatı saldırıdan sonra tümüyle değişti. Hakan artık hiçbir zaman mesleğini gerçekleştirmek için minibüs kullanamayacak. Hakan'ın eşi Nihal, **"Çocuklarımız durumdan çok kötü bir şekilde etkilendi"** dedi. İlk haftalarda en küçük kızlarının çok sarsıldığını ve babasıyla konuşmadığını söyledi, **"Şimdi ise yanından ayrılmıyor. Devamlı babasına sarılıyor ve onu öpüyor"** diye ekledi. Hakan Yaman cinayete teşebbüsten dava açtı fakat şu ana kadar sadece olayla hiçbir ilişkisi olmadığını iddia eden üç çevik kuvvet polisi soruşturmaya çağrıldı.

Biz de Uluslararası Af Örgütü olarak Adalet Bakan'ına 3 Haziran 2013 tarihinde Hakan Yaman'a saldıran kişiler hakkında bağımsız ve tarafsız bir soruşturma yapılmasını güvence altına alma çağrısında bulunuyoruz. Herkesi mektup yazma ve imza kampanyamıza katılmaya davet ediyoruz.

Birlikte nasıl harekete geçebiliriz?

Mektup Yazma Maratonu'na nasıl katılabiliriz diyorsanız düzenli olarak güncellenen www.hakanyamaneoldu.org sayfasından etkinliklerimiz hakkında bilgi edinebilirsiniz.

Adalet Bakanlığı'na kendiniz bir mektup yazabilir ve Hakan Yaman'a saldıran kişiler hakkında bağımsız ve tarafsız bir soruşturma yapılmasının güvence altına alınmasını talep edebilirsiniz.

Sayın Sadullah Ergin
Adalet Bakanlığı
06659 Ankara

Hakan Yaman ile dayanışmak ve düşüncelerinizi paylaşmak isterseniz mektuplarınızı kendisine ulaştırılmak üzere bizlere iletebilirsiniz.

Hakan Yaman / Ruhat Sena Danışman
Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi
Hamalbaşı Cd. No: 22 Dükkan 2. Daire 2-3-4
Beyoğlu/İstanbul

Twitter'dan Mektup Yazma Maratonu'na katılmak ve Hakan Yaman'ı desteklemek isterseniz kullanabileceğiniz etiketler (hashtag):
#write4rights #HakanYaman #HakanYamanaNeOldu

MEKTUP YAZMA MARATONU: DÜNYANIN EN BÜYÜK İNSAN HAKLARI ETKİNLİĞİ NASIL İŞLİYOR?

8. Uluslararası Af Örgütü bireylerin eylemlerinin değişim yarattığına dair en güncel haberleri alır.

1. Uluslararası Af Örgütü dünya çapında insan hakları ihlallerine maruz kalan veya kalma riski altında olan ve dayanışma ve adalete ihtiyaç duyan kişi ve toplulukları tespit eder.

7. Değişiklik olur, umut büyür. Adaletsizliğe karşı dünya çapında milyonlarca bireyin kayıtsız kalmadığı görülür.

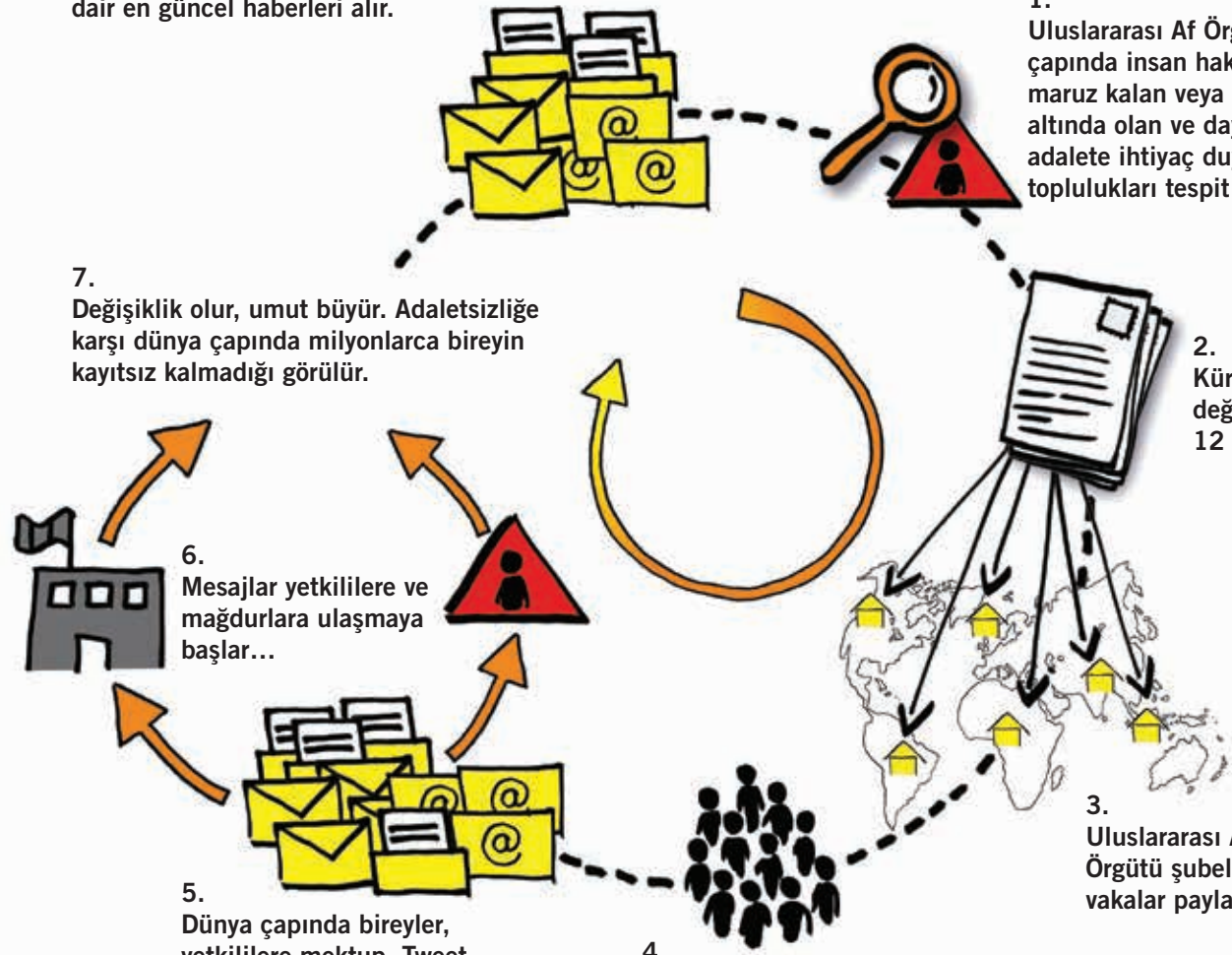
2. Küresel aktivizmin değişim yaratacağı 12 vaka seçilir.

6. Mesajlar yetkililere ve mağdurlara ulaşmaya başlar...

5. Dünya çapında bireyler, yetkililere mektup, Tweet, e-posta, faks ve SMS mesajları göndererek ve dilekçeler imzalayarak değişim talep eder. Ayrıca, mağdurlara, kendileri ile dayanışma göstermek için mektup ve/veya Tweet gönderir.

4. Her ülkede aktivistler, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'nde ve öncesinde bu 12 kişi ve topluluğun tümü veya bazıları için etkinlik ve eylemler düzenler.

3. Uluslararası Af Örgütü şubeleri ile vakalar paylaşılır.

İSTANBUL VE ANKARA'DA YENİ AKTİVİSTLERİMİZLE BİR ARAYA GELDİK!

Selin Çakar, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Üyesi

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi'nin yeni dönemdeki etkinliğini artırmak amacıyla ilki İstanbul'da, ikincisi Ankara'da olmak üzere iki toplantı gerçekleştirdik.

Örgütü daha yakından tanımak ve aktivisti olmak isteyen gençlere kapılarını her daim açık tutan Uluslararası Af Örgütü'nün İstanbul'daki ofisinde gerçekleştirdiğimiz oryantasyon programında, yeni katılımcılara insan haklarının temel nosyonlarını, Uluslararası Af Örgütü'nün kısa tarihçesini ve Türkiye'deki faaliyetlerini tanıtan bir sunum yaptık.

İnteraktif etkinliklerle katılımcıların da fikir ve beklentilerini sunduğu bu programda, önümüzdeki dönemde ele alınacak kampanyalara dair ön hazırlık çalışması yaptık. Vaka örnekleri üzerinden yürütülecek

kampanyalarda kullanılabilecek yöntem ve araçları tartıştık.

Yalnız yaptığı lobi faaliyetleri ve yayımladığı raporlarla değil, aynı zamanda düzenlediği ses getirici acil eylemleriyle de bilinen Uluslararası Af Örgütü'nün Türkiye'deki eylemlerinin nasıl daha fazla ses getirici ve kitlelere ulaşabilir hale dönüştürüleceği konusunda çözümler arayıp yöntemler belirledik.

Etkinliğimizi, Gezi olayları sırasında polis şiddetine maruz bırakılarak vücudunda ağır yanıklar oluşturulan Hakan Yaman'ın hak arama mücadelesinde yanında olduğumuzu ve desteğimizi göstermek için yaptığımız bir hediyeyle tamamladık.

Ankara'daki proje ofisimizde gerçekleştirdiğimiz tanışma toplantısında ve oryantasyon programında ise, yeni katılımcılara Uluslararası Af Örgütü'nü tanıtırak Ankara'daki arkadaşlarımızla yeni dönemde çizeceğimiz yol haritasını belirledik.

Bize katılma, insan hakları ihlallerine karşı birlikte mücadele etme fırsatını kaçırmış değilsiniz. Bizimle iletişime geçip bir sonraki faaliyetimizde siz de aramızda yer alabilirsiniz.

YUNANİSTAN: HAYATLARI RİSKE ATMAYA SON VERİN. DAHA FAZLA GERİ İTME UYGULAMASI OLMASIN!**11 TEMMUZ 2013**

Yunanistan yetkilileri Ege Denizi üzerinde ve Meriç Nehri boyunca mülteci ve göçmenleri hukuka aykırı bir şekilde toplu bir şekilde sınır dışı ediyor (geri itme uygulaması). Bu uygulama çocuklar da dâhil olmak üzere bireylerin hayatını tehlikeye atıyor.

Uluslararası Af Örgütü'nün görüştüğü ve geri itme uygulamasına maruz kalan mülteci ve göçmenler, bu süreçte şiddete veya kötü muameleye maruz kaldıklarını ya da başkalarının bunlara maruz kaldığına şahit olduklarını belirtiyor. Geri itme iddialarının sayısı, bu uygulamanın Yunanistan sınır polisi ve sahil güvenliği tarafından sıklıkla kullanıldığına işaret ediyor.

Uluslararası Af Örgütü olarak yetkililerden taleplerimiz arasında Türkiye sınırındaki göçmen ve mültecilere yönelik hukuk dışı “geri itme” uygulamalarının derhal durdurulması, toplu sınır dışı etme ve kötü muamele iddialarının soruşturulması ve sorumluların yargılanması yer alıyor.

UA 144/13 - GÖSTERİLERİN ŞİDDET KULLANILARAK BASTIRILMASINA SON VERİN**4 HAZİRAN 2013**

Uluslararası Af Örgütü olarak Türkiye’de son dönemde yaşanan barışçıl protestoculara yönelik polis şiddetinin durdurulması için başlattığımız acil eylemimiz devam ediyor.

Taksim Yayalaştırma Projesi çerçevesinde Gezi Parkı’nın yıkılmasını barışçıl bir şekilde protesto etmek üzere 28 Mayıs’ta parkta toplanan aktivistlere 31 Mayıs tarihinde polis biber gazı ve tazyikli su kullanarak müdahale etmiş ve aktivistleri parktan çıkarmıştı. Ardından

gösteriler İstanbul’un çeşitli semtlerine ve Ankara ve İzmir de dâhil olmak üzere birçok ile yayıldı. Barışçıl gösterilere polisin biber gazı ve tazyikli su kullanarak orantısız bir şekilde müdahale etmesinin sonucunda 8 binden fazla kişi yaralandı. Yaralıların bazıları polisin gaz fişegini doğrudan göstericilerin üzerine hedef alarak kullanması nedeniyle gözünü kaybedenlerdi. Olaylar sırasında üç kişi doğrudan güç kullanımı sonucu ve iki kişi de kaza sonucu olmak üzere beş kişi hayatını kaybetti.

Barışçıl gösterilere polisin şiddet kullanarak müdahalesi devam eden ciddi bir insan hakları problemidir. Uluslararası Af Örgütü olarak yetkilileri, barışçıl göstericilere yönelik, biber gazı fişeginin doğrudan kişilerin üzerine hedef alınarak atılması ve tazyikli suyun kötüye kullanımı dâhil olmak üzere, polisin aşırı güç kullanımının durdurulmasını derhal güvence altına almaya, barışçıl gösteri hakkına saygı göstermeye, aşırı güç kullanımına dair hızlı, bağımsız ve tarafsız soruşturular başlatmaya ve hak ihlallerinden sorumlu bütün emniyet görevlilerinin adalet önüne çıkarılmasını sağlamaya çağırıyoruz.

UA 267/13 - BELGRAD ONUR YÜRÜYÜŞÜ TEHLİKEDE**27 EYLÜL 2013**

2013 Belgrad Onur Yürüyüşü’nün 28 Eylül’de gerçekleşmesi planlanıyordu. Ancak son güne kadar Onur Yürüyüşü’nün yasaklanacağına dair endişeler sürdü. Nitekim, 2011 ve 2012 Onur Yürüyüşleri, çeşitli AB üyesi ülkelerin desteği ile oluşan uluslararası baskıya rağmen, Başbakan Da i’in, polisin “ciddi güvenlik tehditleri” ile karşılaşılmaması durumunda gerekli güvenlik koşullarını sağlayacak yeterliliğe sahip olmadığını iddia etmesi üzerine, iptal edilmişti.

Uluslararası Af Örgütü olarak Sırbistan yetkililerine, Belgrad Onur Yürüyüşü’nün yasaklanması durumunda Sırbistan’daki LGBTİ

bireylerin ve aktivistlerin ifade özgürlüğü ve barışçıl toplanma özgürlüğünün ihlal edileceğini hatırlattık. Yetkililerden, 2013 Belgrad Onur Yürüyüşü’nün 28 Eylül’de gerçekleşmesini sağlamalarını ve katılımcılara ve düzenleyicilere polis koruması sağlayarak LGBTİ bireylerin ve aktivistlerin ifade ve toplanma özgürlüğünü güvence altına almalarını talep ettik.

Ancak Onur Yürüyüşü 28 Eylül’de hazırlıkların tamamlanmasına saatler kala üçüncü kez yasaklandı. Uluslararası Af Örgütü olarak konuyla ilgili gerçekleştirdiğimiz basın açıklamasına ulaşmak için <http://www.amnesty.org.tr/ai/node/2279> bağlantısını ziyaret edebilirsiniz.

UA 277/13 - KÜRT İNSAN HAKLARI AKTİVİSTİ İŞKENCE TEHLİKESİ ALTINDA**8 EKİM 2013**

Suriye Arap Kızılayı gönüllüsü Muhammad Atfah, 3 Şubat 2013’te Humus’taki bir kontrol noktasında tutuklandı. Yerel bağlantıların belirttiğine göre, saat 21.00 sıralarında eve dönerken Milli İstihbarat Teşkilatı üyeleri tarafından tutuklandı. Milli İstihbarat Teşkilatı ofisinde gözaltında tutulan ve Şubat ayında serbest bırakılan bir tanık, Uluslararası Af Örgütü’ne, Atfah’ı yüzünde yaralar içerisinde gördüğünü ve kendisiyle konuşulduğunda tepki vermediğini belirtti.

Atfah’ın neden tutuklandığı belirsiz. Kendisinin siyasi aktivist olmadığı biliniyor. Ancak Suriye’de iki yıl önce başlayan iç çatışmalar nedeniyle binlerce kişinin tutuklandığı ve işkence ya da kötü muameleye maruz kaldığı biliniyor.

Uluslararası Af Örgütü olarak, yetkililerden, Muhammed Atfah’ın nerede olduğu ve durumu hakkında bilgi vermelerini ve derhal ailesiyle ve avukatıyla iletişimini sağlamalarını talep ettik. Ayrıca, işkence veya kötü muameleye maruz kalmayacağına garanti altına alınması ve kendisine gereken tıbbi desteğin sağlanması diğer taleplerimiz arasındaydı.

YERİNDEN EDİLMİŞ SURİYELİLER

Volkan Görendağ, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Mülteci Hakları Koordinatörü

Suriye’de Nisan 2011 yılında başlayan iç savaş iki milyon Suriyelinin ülkesini terk etmesine, yaklaşık dört milyon Suriyelinin de Suriye içerisinde göç etmesine neden olmuştur. Suriyelilerin sığındığı ülkelerin başında aralarında Türkiye’nin de olduğu Suriye’ye komşu ülkeler olmuştur. Birleşmiş Milletler verilerine göre yaklaşık 800 bin kişi Lübnan’a, 550 bin kişi Ürdün’e, 500 bin kişi Türkiye’ye, 200 bin kişi Irak’a, 150 bin kişi Mısır’a sığınmıştır. Fakat gerçek sığınmacı sayısının resmi rakamlardan çok daha fazla olduğu görülmektedir.

Başbakan yardımcısı Beşir Atalay’ın açıklamasına göre 200 bini AFAD tarafından kurulan kamplarda 400 bini kamp dışında olmak üzere 600 bin Suriyeli Türkiye’de ikamet ediyor. Türkiye’ye göçün başlamasından bu yana iki buçuk yıl geçmesine rağmen Türkiye’de yaşayan Suriyeliler için halen düzenli bir kayıt sistemi oluşturulamamış, kamp dışında yaşayan Suriyelilerin sayısı net olarak verilememektedir. Türkiye’deki Suriyelilerin sayısının hükümetin açıkladığı 600 binden çok daha fazla olduğu tahmin ediliyor.

Türkiye’ye Sığınmış Suriyelilerin Hukuki Statüsü

Türkiye yetkilileri Türkiye’ye sığınan Suriyelilerden söz ederken mülteci veya sığınmacı demekten özellikle kaçınıp “misafir” olarak söz ettiler. “Misafir” diye bir tanımlamanın herhangi bir hukuki statü olamayacağı aşikârdır. Yaklaşık bir yıl sonra dönemin İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin katıldığı bir BM toplantısında Türkiye’nin kendisine sığınan Suriyelilere “geçici koruma statüsü” verdiğini dile getirmiştir. Geçici koruma

statüsü uluslararası hukukta net olarak tanımlanmamış, iç savaş ve benzeri büyük çaplı şiddet sonucu yerinden olan kişilere kalıcı çözümler sağlanana dek koruma sağlanması için kullanılmaktadır. Bu statünün de Türkiye’de bir hukuki alt yapısının bulunmamasıdır.

Nisan 2013 tarihinde yasalaşan, Nisan 2014’te yürürlüğe girecek 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununda geçici koruma şöyle düzenleniyor:

MADDE 91 - Geçici Koruma

(1) *Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılarla geçici koruma sağlanabilir.*

(2) *Bu kişilerin Türkiye’ye kabulü, Türkiye’de kalışı, hak ve yükümlülükleri, Türkiye’den çıkışlarında yapılacak işlemler, kitlesel hareketlere karşı alınacak tedbirlerle ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar arasındaki iş birliği ve koordinasyon, merkez ve taşrada görev alacak kurum ve kuruluşların görev ve yetkilerinin belirlenmesi, Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.*

Nisan 2014 tarihinde yasa yürürlüğe girdiğinde ve geçici koruma ile ilgili bir yönetmelik çıkarıldığında bu statü hukuki alt yapıya kavuşmuş olacak.

TÜRKİYE’YE SİĞİNMIŞ SURİYELİLERİN HAKLARI İÇİN YENİ GENELGELER

Sağlık Genelgesi:

Başbakanlık AFAD Başkanlığı tarafından, Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay’ın imzasıyla yayınlanan 09.09.2013 tarihli “Suriyeli Misafirlerin sağlık ve diğer hizmetleri hk.” konulu 2013/8 nolu genelge ile Suriyeli mültecilerin sağlık hizmetlerine erişimi konusundaki sınırlamaların kaldırılması amaçlanmıştır.

Genelge ile Türkiye’nin farklı illerinde ikamet eden (kayıtsız olanlar da dahil olmak üzere) tüm Suriyelilerin sağlık merkezlerine başvurmaları halinde gerekli sağlık hizmetinin sunulması ve masrafların valiliklere fatura edilmesi düzenlenmiştir.

Eğitim Genelgesi:

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, yayınlanan 26.09.2013 tarihli “Ülkemizde Geçici Koruma Altında Bulunan Suriye Vatandaşlarına Yönelik Eğitim Öğretim Hizmetleri” konulu genelge ile Suriyeli mültecilerin eğitim hizmetlerine erişimi konusunda yeni bir düzenleme yapılmıştır.

Sizi
Uluslararası Af Örgütü
adına insan hakları
ihlalleri konusunda
acil eyleme çağırıyorum.
<http://acileylem.amnesty.org.tr>
adresinizi yaret edin,
bir mektup da
siz imzalayın.